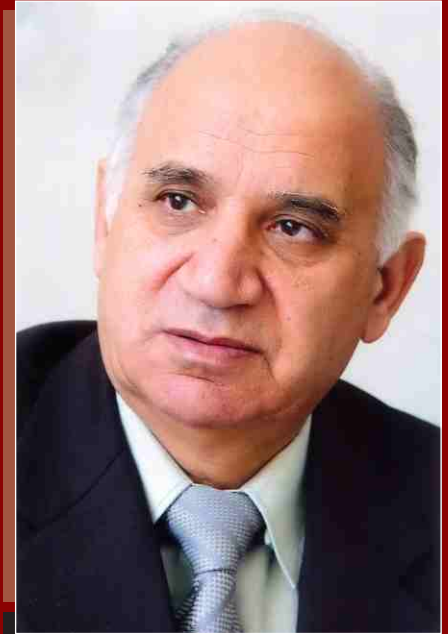

Əjdər AĞAYEV

AZƏRBAYCANIN ELM XADİMLƏRİ BİBLİOQRAFIYA

Qafqaz Universiteti Yayınları
Bakı - 2007

**AZƏRBAYCANIN
ELM
XADİMLƏRİ**

**Əjdər Əbdülhüseyn oğlu
AĞAYEV**

Bibliografiya

*Əjdər Əbdülhüseyn oğlu
AĞAYEV*

Bibliografiya

Tərtib edən:
Günəl Muxtarlı

Redaktor:
Pedaqoji elmlər namizədi
Ənvər Abbasov

Dizayn:
Sahib Kazimov

Redaktordan

Zəhmətdən yoğrulmuş bir ömrün zirvəsinə ucalan, həyatını qətrə-qətrə əridib əsərlərinin varlığına hopduran bir insanın pərvəriş yolu bəşəriyyətin işıqlı sabahından keçir. Bu sabahın günəşi onu ziyalandırmaqla, həm də ondan güc, qüvvət alır, parıltısını artırır. Bu gün pedaqoji elmlərin tale yükünü çiyinlərində daşıyan, öz zamanının görkəmli pedaqoqu kimi tanınan, sözün əsl mənasında “cəfakeş alim” (H. Əhmədov, F. Rüstəmov) pedaqoji elmlər doktoru, professor Ə. Ağayev məhz belə şəxsiyyətdir.

Məktəbin, pedaqoji fikrin tarixi, təlim və tərbiyənin nəzəri və praktik problemləri, müxtəlif fənlərin tədrisinin aktual məsələləri, cəmiyyətimizin bu və ya digər sahələrinə aid olan əsərləri saf-çürük edilərək çeşidlənmiş, onların adları kitaba daxil edilmişdir. Eyni zamanda alimin yaradıcılığını və şəxsiyyətini səciyyələndirən müxtəlif adlı, məzmunlu əsərlərin siyahısı verilmişdir.

Nəzərə almaq lazımdır ki, professor Ə. Ağayevin alim şəxsiyyətinin bütövlüyünü yalnız adı çəkilən məqalələri və müxtəlif sənət, peşə adamlarının qeyd etdikləri fikirlər əhatələmək qüdrətinə malik deyildir. Mənəvi zənginliyi, dünyagörüşü, məntiqi, canlı düşüncə tərzini

bənzərsiz nitqi onun varlığını bəzəyən və yazılarda ifadəsi mümkün olmayan gözəlliklər kimi qalmaqdadır. Əlbəttə, bunları görmək, duymaq üçün Əjdər müəllimin özü ilə təmasda olmaq gərəkdir.

Elmlə məşğul olmaq, bəşəriyyətin gələcəyə doğru uzanan yolunu işıqlandırmaq müqəddəs işdir. Bu müqəddəs işdə, xalqımızın gələcəyi naminə daha böyük əsərlər yaratmaqda professor Ə. Ağayevə möhkəm cansağlığı, yüksək yaradıcılıq əhvali-ruhiyyəsi arzulayıram.

Allah ona yar olsun!

Ənvər Abbasov

Pedaqoji elmlər namizədi

Tərtibçidən

Çağdaş Azərbaycan təhsili və pedaqoji fikrinin görkəmli nümayəndəsi, pedaqoji elmlər doktoru, əməkdar müəllim, Rusiya Pedaqoji və Sosial Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, professor Əjdər Əbdülhüseyn oğlu Ağayevin anadan olmasının 70 illiyi münasibətilə tərtib edilən bu kitabça onun həyatı, yaradıcılığı haqqında yığcam məlumat vermək məqsədilə hazırlanmışdır.

Əjdər Ağayevin əsərlərinin bibliografiyası ilk dəfə 1997-ci ildə nəşr edilmişdir. Həmin kitabda alimin əsərlərinin böyük əksəriyyəti əhatə olunmuşdur. Bu nəşrdə onun əsərlərindən seçmələrə yer verilmişdir.

Kitabçada professor Əjdər Ağayevin yaradıcılığı haqqında yığcam məlumat verildikdən sonra həyatı və fəaliyyətinin əsas tarixləri də təqdim olunur.

Bibliografik nəşr Qafqaz Universiteti pedaqoji fakültəsi elmi şurasının qərarı ilə yayımlanır.

Günəl Muxtarlı

Çağdaş Azərbaycan təhsili və pedaqoji fikrinin görkəmli nümayəndəsi, Rusiya Pedaqoji və Sosial Elmlər Akademiyasının akademiki, pedaqoji elmlər doktoru, professor Əjdər Əbdülhüseyn oğlu Ağayevin yaradıcılığı, fəaliyyət dairəsi olduqca genişdir. O, pedaqoji problemlərin tədqiqi, tədrisi, təbliği ilə yanaşı, ədəbi yaradıcılıqla da məşğul olur.

Ə. Ağayev 1937-ci ildə (10.10.) Salyan rayonunun Qırmızıkənd kəndində anadan olmuşdur. Atası Əziz nəvəsi Məşədi Əbdülhüseyn Ağası oğlu əslı ərədbillidir. Əkinçiliklə, ovçuluqla, dəmirçiliklə məşğul olmuşdur. Anası Ceyran xanım Məşədi Həsən qızı xalq ədəbiyyatı və islami bilikləri mükəmməl bilmiş, övladlarının əxlaqi-mənəvi tərbiyəsində böyük rol oynamışdır.

Ə. Ağayev orta təhsilini Qırmızıkənd yeddiillik və Salyan şəhər 2 saylı orta məktəbində almışdır. V.İ. Lenin adına API-nin (indiki ADPU) tarix-filologiya fakültəsini bitirərək, tarix, dil və ədəbiyyat müəllimi ixtisasına yiyələnmişdir. Beş il orta məktəbdə müəllim işlədikdən sonra Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqogika İnstitutunun pedaqogika tarixi üzrə aspiranturasına qəbul olunmuş, professor Əhməd Seyidovun

elmi rəhbərliyi ilə "Fərhad Ağazadənin pedaqoji fəaliyyəti və görüşləri" mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. (1970)

Hələ tələbəlik illərində mətbuatda və kütləvi informasiya vasitələrində bədii yazılarla çıxış edən Ə. Ağayev elmi-pedaqoji səciyyəli məqalələri ilə də tezliklə diqqəti cəlb etmişdir. O, ictimai fəallığı, zəngin nəzəri və praktik pedaqoji hazırlığı, tədqiqatçılıq sərəştəsi, geniş yaradıcılıq imkanları ilə seçildiyinə görə az müddətdə işlədiyi institutda baş elmi işçi, bölmə və şöbə müdiri, elmi işlər üzrə direktor müavini vəzifələrini daşımış, 1974-cü ildən Maarif Nazirliyinin elmi-nəzəri və metodik orqanı olan "Azərbaycan məktəbi" jurnalının baş redaktoru kimi səmərəli fəaliyyət göstərmişdir.

Bu müddətdə jurnalın həm poliqrafik, həm də elmi-nəzəri səviyyəsini xeyli yüksəldə bilmişdir. O, "Azərbaycan məktəbi"nə əlavə nəşr olunan 7 metodik məcmua sırasına "Məktəbdə bədən tərbiyəsi" məcmuəsini də daxil edərək, böyük bir elmi-metodik pedaqoji nəşrlər kompleksinin təlim-tərbiyə prosesinə təsirini məhərtlə istiqamətləndirmişdir.

Ə. Ağayev 1981-ci ildən yenidən ETPEİ-nə dönərək, elmi - tədqiqatla və elmi - pedaqoji kadr hazırlığı ilə məşğul olmuşdur. Hazırda

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Problemləri İnstitutunda təhsilin konseptual problemləri şöbəsinin müdiri işləyən prof. Ə. Ağayevin pedaqoji, elmi və ədəbi yaradıcılıq fəaliyyətinin bəhrələri öz zənginliyi və gərəkliliyi ilə milli – mədəni sərvət kimi dəyərləndirilir.

Ə. Ağayev son 47 il ərzində Azərbaycanda təhsilin inkişafı üçün ən səmərəli fəaliyyət göstərən yaradıcı şəxslərdən biridir. O, təhsil islahatı və təhsil haqqında Qanunu hazırlayan işçi qrupun üzvü olmuşdur.

Həmkarları haqlı olaraq yazırlar ki, Ə. Ağayevi digərlərindən fərqləndirən cəhət onun geniş erudisiyaya, natiqlik məharətinə, fikri yazılı və şifahi sərrast ifadə edə bilmək qabiliyyətinə malik olmasıdır. O, elmi – pedaqoji, ədəbi – bədii, publisistik – jurnalistik istiqamətli zəngin irsə malik olmasıdır. Əsərləri ingilis, rus, ukrayn, belarus, başqırd dillərində, Türkiyə türkcəsində müxtəlif ölkələrin nəşr orqanlarında çap olunmuşdur. 40-dən artıq monoqrafiya, kitab, kitabça, proqram və tədris vəsaitinin 600-dən artıq qəzet – jurnal məqaləsinin, onlarla seir və hekayənin, 100-dən artıq mahnı mətninin müəllifidir. Bədii filmlərə elmi məsləhətçi olmuş, qırx ilə yaxındır ki, Azərbaycan Dövlət Televiziyasında biri – birindən maraqlı verilişlərin müəllifi və aparıcısıdır.

Ə. Ağayev Azərbaycanda məktəb və pedaqoji fikir tarixi, təlim və tərbiyə nəzəriyyəsi, xüsusilə əxlaqi – mənəvi tərbiyə məsələləri üzrə sanballı tədqiqat əsərləri ilə pedaqogika elminə zənginləşdirmişdir. Akademik Hüseyn Əhmədov və Beynəlxalq Pedaqoji Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvi Fərrux Rüstəmov qeyd edirlər ki, Ə. Ağayevin tədqiqatlarının elmi nəticələrindən fəlsəfə, hüquq, pedaqogika, tarix və ədəbiyyatşünaslıq üzrə tədqiqatçılar, proqram və dərslilik tərtibçiləri istifadə etmişlər.

Ə. Ağayev təlim prosesinin təkmilləşdirilməsi, təhsilin məzmununun yeniləşdirilməsi, təlim metod və texnologiyalarından istifadə edilməsi kimi müasir əhəmiyyətli problemlərlə əlaqədar çıxışlar edir, təhsilin hüquqi bazasının, islahat proqramına aid sənədlərin hazırlanmasında fəallıq göstərir.

Ə. Ağayev ilk dəfə olaraq 19-cu əsrin sonu, 20-ci əsrin əvvəllərində Azərbaycan pedaqoji fikrinin başlıca problemini və cərəyanlarını müəyyənləşdirib, təhlilini vermişdir.

O, eyni zamanda “Məktəblilərdə vətəndaşlıq borcunun tərbiyə edilməsi” (1975), “Vətəndaş olmağa borclusan” (1979), “Həyatın astanasında” (1983) kitablarında və silsilə məqalələrində şagirdlərin vətəndaşlıq tərbiyəsi işinin metodikasını işləmiş, tərbiyənin bir sıra yeni prinsiplə-

rini (xüsusilə, sahiblik prinsipini) müəyyənləşdirmişdir.

O, digər tədqiqatçılardan fərqli olaraq təkcə şəxsiyyətlər üzrə deyil, pedaqoji fikrin problemlər üzrə öyrənilməsi ideyasını irəli sürmüş, 70-ci illərdən başlayaraq şəxsiyyət probleminin tədqiqinə nail olmuşdur. “Azərbaycan maarifpərvərləri şəxsiyyət və onun formalaşması haqqında” (1974), “Azərbaycan maarifpərvərləri şəxsiyyət haqqında” (1978) kitabları və silsilə məqalələri nəhayət “Azərbaycan ictimai – pedaqoji fikrində şəxsiyyətin formalaşması problemi” mövzusunda doktorluq dissertasiyası ilə tamamlamışdır. O, bu əsərdə milli təlim-təربiyənin elmi-pedaqoji əsaslarını müəyyənləşdirmişdir. Bu dissertasiyaya və çoxsaylı əsərlərinə, yetişdirdiyi elmi kadrlara, səmərəli pedaqoji fəaliyyətinə və tədris – metodik vəsaitlərinə görə ölkə prezidentinin sərəncamı ilə fərdi təqaüdə layiq görülmüşdür.

Xalqımızın ümumi tarixinin tərkib hissəsi olan məktəb tarixinin tədqiqi sahəsində də Ə. Ağayev elmi səy və fədakarlıq göstərmişdir. O, “150 yaşlı Şuşa məktəbi” (1982), “Ötən əsrdə doğulmuşlardan biri” (1993) kitablarında, “Bakı qəza məktəbi” (1983), “Salyan normal məktəbi” (1968), “Amanatlar məktəbi” (1989) məqalələrində Azərbaycanda çarizmin təhsil siyasətinin

üzünü açmaqla, tədris işlərinin elmi mənzərəsini şərh etmişdir.

Ə. Ağayevin elmi xidmətlərindən biri Azərbaycan pedaqoji fikrinin inkişaf tarixinin sisteminin müəyyənləşdirməsi və bu əsasda iri həcmli “Antologiya pedaqoqıçeskoy müsli Azərbaycana” (“Azərbaycan pedaqoji fikri antologiyası”) fundamental kitabının həmkarları ilə birlikdə Moskvada (1989) elmi nəşrinə nail olmasıdır.

Ə. Ağayev pedaqogikanın nəzəri – metodoloji məsələlərinin də tədqiqi ilə məşğul olmuş, xüsusilə, pedaqogikanın anlayış və terminologiya sisteminin, təlim – tərbiyə metodlarının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı orjinal fikirlər söyləmiş, “Pedaqogika terminlərini dəqiqləşdirmək vacibdir” (1980), “Tərbiyənin metodları” (1980), “Tərbiyənin prinsipləri və onların təlim-tərbiyə prosesində reallaşdırılması” (1980), “Müasir dərs necə olmalıdır” (1988) və bu kimi yüksək elmi-nəzəri əhəmiyyət daşıyan məqalələr yazmışdır.

Ə. Ağayev tədqiqat nəticələrindən ali pedaqoji məktəblər üçün digər üç həmkarı ilə yazdığı “Pedaqogika” kitabında istifadə etmiş, beləliklə, milli pedaqoji fikri əks etdirən ilk orjinal dərs vəsaiti meydana çıxmışdır. Onun prof. A. Həsənovla birgə hazırladığı “Pedaqogika” (2007)

dərsliliyi bir sıra pedaqoji anlayış və proseslərə yeni yanaşma baxımından diqqəti cəlb edir. Onun müəllifliyi və ümumi redaksiya altında nəşr olunmuş 8-9-cu siniflər üçün “İnsan və cəmiyyət” dərslikləri (Azərbaycan və rus dillərində) yüksək elmi – metodik səviyyəsi və vətəndaş mövqeyi ilə seçilir.

Ə. Ağayevin tədqiqatları tarixilik, varisilik və müasirlik prinsiplərinə əsaslanır. O, ümumiyyətlə, təhsil, təlim, tərbiyə işinə bu prinsiplərlə yanaşmağı həmişə aktual və müasir hesab edir. O, Azərbaycan mütəfəkkirləri N. Tusinin, M. Füzulinin, M. Əhvədinin, A.A.Bakıxanovun, M.F.Axundovun, görkəmli pedaqoqlar M. Sidqinin, F.Ağazadənin, A.O.Çernyayevskinin, Rəşid Əfəndiyevin, Rəcəb Əfəndiyevin, Şəfiqə xanım Əfəndizadənin, görkəmli ictimai xadim və sənət adamları Ü.Hacıbəyovun, Səməd Vurğunun, Yusif Qasımovun, Mirzə İbrahimovun və digər sənətkarların yaradıcılığı haqqında qiymətli pedaqoji fikirlər söyləmiş və əməli işlər görmüş şəxsiyyətlərin pedaqoji görüşləri yalnız tarixi mövqedən, öz dövrünə görə xidmətləri baxımından deyil, həm də müasir təlim-tərbiyə işində istifadə imkanlarını üzə çıxarmaq məqsədi ilə tədqiq etmişdir.

Ə. Ağayev fəaliyyətinin istiqamətlərindən biri onun redaktə və tərtib işləri ilə əlaqədardır.

Onlarla elmi – kütləvi, publisist kitab onun redaktəsi ilə işıq üzə görmüşdür. O, kitabların bir çoxuna ön söz yazmış, nəşrin elmi – pedaqoji, yaxud bədii – publisist dəyərini üzə çıxarmışdır. Akademik Mehdi Mehdiqadının, akademik Hüseyn Əhmədovun, xalq müəllimi Zahid Şöyübovun, professor İbrahim Mollayevin və digər pedaqoqların əsərlərini bu sıradan qeyd etmək olar.

Ə. Ağayev görkəmli pedaqoqlar A.S. Makarenkonun və N.K. Krupskayanın hər birinin ayrı-ayrılıqda iki cildliyini (hər biri 100 ç. v.) Azərbaycan dilində tərtib və nəşr etdirmişdir.

40-dan artıq gənc Ə. Ağayevin elmi rəhbərliyi ilə dissertasiya müdafiə etmiş, elmi dərəcə alaraq ölkənin müxtəlif regionlarında tədris-pedaqoji fəaliyyətə qoşulmuşdur. Onlardan R. Abdulov, A. Əliyev Lənkəranda, V. Tağıyev, İ. Məmmədova Naxçıvanda, A. Quliyev Gəncədə, A. Abbasov, M. Əmirov, F. Sultanov, A. Qəhrəmanova, E. Abbasov, Ş. Hüseynov, N. Muradova, N. Muxtarova, S. Allahverdiyeva və b. Bakıda ali məktəblərdə, tədqiqat institutlarında çalışırlar. Ə. Ağayev respublikadan kənar da Azərbaycan pedaqoji elmini layiqincə təmsil etmişdir. O, Moskvada, Qomeldə, Ulyanovskda, Tbilisidə, Minskə, Ankarada, Samsunda, Budapeştdə, Tallində,

Vaşinqtonda toplantılarda, elmi sessiyalarda, konfranslarda maraqlı məruzələr etmiş, təqdir olunmuşdur.

Ə. Ağayevin yaradıcılığında yer tutan ədəbi – tənqidi məqalələr, şeirlər, hekayələr, oçerklər və s. onu bir yazar kimi tanıtmışdır. Təsadüfi deyildir ki, o, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Ədəbi müsabiqələrdə mükafatlara, o cümlədən “Araz” adlı ədəbi mükafatına layiq bilinmişdir. Onun şeirləri və hekayələri topluslarına, müntəxəbatlara, dərsliklərə salınmışdır. Bəstəkarlardan C. Cahangirov, T. Quliyev, S. Ələsgərov, R. Şəfəq, O. Rəcəbov, R. Mustafayev, Mehriban Əhmədova onun seirlərinə müraciət etmiş, mahnılar yazmışlar. Ə. Ağayevin “Sülh gəmisinin kapitanı”, “Ceyran nənəm” (Azərbaycan və ingilis dillərində) hekayələr, “Bala dadı – bal dadı”, “ Fərhadın rəsmləri”, “Gəlirəm, gözlə məni” şeirləri, “Tikdim ki, izim qala” və s. publisistik kitabları oxucular tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanmışdır.

Elmi-pedaqoji fəaliyyətlə yanaşı Ə. Ağayev ölkənin ictimai həyatında da fəal iştirak edir. Hazırda bir neçə jurnalda redaksiya heyətinin üzvü, “Təhsil və zaman” qəzetinin baş redaktoru, Təhsil Problemləri İnstitutu “Elmi əsərlər”-nin baş redaktor müavini, Təhsil Nazirliyinin

pedaqogika və psixologiya üzrə elmi – metodik şurasının, Respublika Təhsil Şurasının sədri, ixtisaslaşmış dissertasiya şurasının üzvüdür. O, respublikanın əməkdar müəllimi fəxri adına layiq görülmüşdür.

Görkəmli alim, pedaqoji elmlər doktoru, professor Yusif Talıbov onun barəsində yazmışdır: “O xalq xoşbəxtidir ki, onun yaxşı müəllimləri var.” Bəli, Azərbaycan xalqı xoşbəxtidir ki, onun Əjdər Ağayev kimi müəllimləri vardır.

Dos. Məmmədəli Babaşlı

Əjdər Ağayevin Həyatı və Fəaliyyətinin Əsas Tarixləri

- 1937.10.10 - Salyan rayonunun Qırmızıkənd kəndində kəndli ailəsində dünyaya gəlmişdir.
- 1953-1954 - Salyan şəhər 2 saylı oğlan orta məktəbini bitirmişdir.
- 1955-1960 - Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun tarix-filologiya fakültəsini bitirmiş, dil, ədəbiyyat, tarix müəllimi ixtisasına yiyələnmişdir.
- 1958 - bir qrup tələbə ilə Qazaxıstanın Aktübinski vilayətində Xam torpaq hərəkatında iştirak etmişdir.
- 1960-1965 - Salyan rayonu kənd məktəblərində müəllim, tədris hissə müdiri, ictimai əsaslarla rayon təhsil şöbəsinin inspektor-metodisti işləmişdir.
- 1966-1969- Bakı şəhərində Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Pedaqogika İnstitutunda pedaqogikanın nəzəriyyəsi və tarixi ixtisası üzrə aspirantura təhsili almışdır.
- 1970 - «Fərhad Ağazadənin pedaqoji fəaliyyəti və görüşləri» mövzusunda dissertasiya müdafiə etmiş, pedaqoji elmlər namizədi elmi dərəcəsi adını almışdır.
- 1969-1974- Elmi - Tədqiqat Pedaqogika (Pedaqoji Elmlər) İnstitutunda kiçik elmi işçi,

elmi işçi, baş elmi işçi, şöbə müdiri, elmi işlər üzrə direktor müavini vəzifəsində çalışmışdır.

- 1974-1981 - Maarif (Təhsil) Nazirliyinin orqanı olan elmi - nəzəri pedaqoji «Azərbaycan məktəbi» jurnalı və səkkiz metodik əlavəsinin baş redaktoru vəzifəsində işləmişdir.
- 1968-1994-cü illərdə əlavə olaraq ADPU-da, Bədən tərbiyyəsi və İdman Akademiyasında, BDU-da, Mərkəzi Təkmilləşmə İnstitutunda, Azərbaycan KP MK-ın Marksizm-Leninizm Universitetində xüsusi dəvətlə mühazirələr oxumuşdur.
- 1974-1990- Azərbaycan Komsomolu Mərkəzi Komitəsində gənclərin siyasi təhsili üzrə respublika metodiki şurasının sədri olmuşdur. Həmin xətlə Ulyanovsk (Simbirsk), Tbilisi, Moskva, Vilnüs, Riqa şəhərlərində elmi-praktik konfranslarda iştirak və çıxış etmişdir.
- 1968-1978-ci illərdə Bakıdakı 31 saylı orta məktəbdə ədəbiyyat və tarix dərslərini aparmışdır.
- 1981- indiyədək Təhsil Nazirliyinin Elmi-Tədqiqat Pedaqoji elmlər, yeni adla Təhsil Problemləri İnstitutunda şöbə müdiri vəzifəsində çalışmış, hazırda Təhsilin konseptual problemləri şöbəsinə rəhbərlik edir. «Elmi əsərlər» dərgisinin baş redaktor müavini.

- 1998-dən Qafqaz Universitetində ədəbiyyatın tədrisi metodikası və uşaq ədəbiyyatından, magistraturada pedaqogikadan mühazirələr oxumuş, seminarlar aparmışdır.
- 2006 - Qafqaz Universitetində ibtidai təhsilin pedaqogikası və metodikası bölməsinin müdiri təyin edilmişdir.
- 1996 - Pedaqoji elmlər doktoru elmi dərəcəsi və professor elmi adını almışdır.
- 1984-1994- SSRİ Pedaqoji Elmlər Akademiyasında pedaqogika tarixi elmi - problem Şurasının üzvü olmuş, problematik məruzə və çıxışlar etmişdir.
- 1983 - SSRİ-nin Maarif nazirinin müavini Panaçininin əmri ilə elmi kadrlar hazırlamaq məqsədilə ona elmi rəhbər olmaq icazəsi verilmişdir.
- 1983- İndiyədək 40 nəfər gənc tədqiqatçı (Ph doktor) və elmlər doktoru elmi dərəcəsini onun elmi rəhbərliyi ilə almışdır.
- 1968- Azərbaycanın qabaqcıl maarif xadimi.
- 1974 - SSRİ maarif əlaçısı fəxri təltiflərini almışdır.
- 2000- Prezident Heydər Əliyevin sərəncamı ilə əməkdar müəllim fəxri adını almışdır.
- 1998 - Mehdi Mehdi zadə adına pedaqoji mükafatın laureatıdır.

- 1997- «Araz» ali ədəbi mükafatın laureatıdır.
- 2006 - Beynəlxalq sülhə xidmət təşkilatları tərəfindən «Sülhün səfiri» seçilmiş və «Sülhün səfiri» diplomunu almışdır.
- 1998 - Azərbaycan Müəllimlərinin XI qurultayında iştirak etmişdir. Qurultaydan öncə xorun ifasında sözlərinə yazılmış «Müəllimlər himni» səslənmişdir.
- 1999 - Ərzurumda Türkiyə təhsil sistemi və təhsil təcrübələrini öyrənmişdir, «Doğu» TV ilə bir saatlıq proqram yapmışdır. Türkiyənin «Millət səsi» qəzetində «Kardeş yurdu Türkiyə» şeiri dərc olunmuşdur.
- 2000 - Samsunda (Türkiyədə) Türk xalqları və toplumları işbirliyi VIII qurultayında iştirak, təhsil komissiyasının iclaslarında çıxış etmişdir.
- 2002-2004- Macarıstanda (Budapeşt), ABŞ-da (Vaşinqton) yeni təhsil texnologiyaları ilə vətəndaş təhsili üzrə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsində iştirak etmiş və sertifikat almışdır.
- 2006 - Ankarada türkdilli dövlətlərin (Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan) təhsil ictimai təşkilatlarının toplantısında iştirak etmişdir.

- 2003, 4 oktyabr- Azərbaycan müəllimlərinin XII qurultayının nümayəndəsi olmuş və çıxış etmişdir.
- 1995 - Əməkdar müəllim Sona xanım Tağıyevanın 190 sayılı məktəbi yaratması və ona direktorluğunun 50 illiyi münasibəti ilə Opera və Balet Teatrında keçirilən, 2000 nəfərin iştirak etdiyi təntənəli gecəni idarə etmişdir.
- 1981- Şöhrətli bəstəkar Dmitri Kobalevskinin «Naş kray» mahnısı Əjdər Ağayevin Azərbaycan türkcəsində Bakıdakı 32 saylı məktəbdə bəstəkarın iştirakı ilə bəstəkar Oqtay Rəcəbov tərəfindən tədris edilmişdir.
- 1991- dən Təhsil haqqında qanun layihələrini hazırlayan işçi qrupunun üzvüdür.
- 1992-1994 - Təhsil Nazirliyində təhsildə yeniləşmələr üzrə ekspert komissiyasının üzvü. (özal ali və orta ixtisas məktəbinin açılmasına rəy vermişdir).
- 1998 - Təhsil islahatı dövlət proqramını hazırlayan işçi qrupunun üzvü olmuşdur.
- 2002-2005 - Açıq Cəmiyyət İnstitutu və Dünya bankı layihələri üzrə dərslərləri qiymətləndirmə komissiyasının sədri olmuşdur.
- 2000-2005 - Bakı şəhəri üzrə ilin ən yaxşı müəllimi müsabiqəsində tarix fənni üzrə ekspert komissiyasına sədirlik etmişdir.

- 2004 - Ümumtəhsil məktəbləri üçün baza tədris planlarını hazırlayan qrupa rəhbərlik etmişdir. Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi həmin baza tədris planları hazırda istifadədədir.
- 1998 - Azərbaycanda fasiləsiz təhsil konsepsiyasını hazırlayan komissiyanın üzvü olmuş, fasiləsiz təhsilin elmi - nəzəri əsaslarını işləyib hazırlamışdır.
- 1997 - Bütün tip ümumtəhsil məktəbləri üçün tərbiyə proqramının əsas müəlliflərindən biridir.
- 2000-dən Azərbaycan təhsil işçiləri azad həmkarlar ittifaqı komitəsinin plenum üzvüdür.
- 2000 - Azərbaycan Təhsil Şurasının sədri seçilmişdir.
- 2003. 19 iyul - Respublika Təhsil Şurasının Respublika sarayında 2500 nəfər təhsil işçisinin iştirak etdiyi, dövlət və hökumət nümayəndələrinin qatıldığı ümumrespublika toplantısını keçirmiş, məruzə etmişdir.
- 2002 - «Təhsil və zaman» qəzetinin baş redaktorudur.
- 1995-dən - Təhsil Nazirliyi Elmi-Metodik Şurasının üzvü pedaqogika və psixologiya bölməsinin sədridir.

- 1997-1998 - Pedaqogika və psixologiya ixtisasları üzrə Müdafiə Şurasının sədri olmuşdur.
- 1999-2002; 2004-2005- Ali Attestasiya Komissiyası ekspert komissiyasının üzvü olmuşdur.
- 2006-dan Müdafiə Şurasının üzvüdür.
- 2006, dekabr - Xidmətlərinə görə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə prezidentin fərdi təqaüdünə layiq bilinmişdir.
- 2007 - Boloniya prosesi və Qərb təhsil təcrübəsi ilə tanışlıq məqsədilə Estoniyada (Tallin, Tartu) səfərdə olmuşdur.
- 2007 - Rusiya Pedaqoji və Sosial Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü (akademiki) seçilmiş, Akademiyanın elmi müzakirələrində iştirak etmişdir.
- 2007 - Azərbaycan Respublikası prezidentinin "Ən yaxşı ümumtəhsil məktəbi və ən yaxşı müəllim mükafatlarının təsis edilməsi haqqında" sərəncamına uyğun olaraq Təhsil Nazirliyində yaradılmış müsabiqəni keçirən təşkilat komitəsinin üzvü təyin edilmişdir.

Yaradıcılığı

- Əjdər Ağayevin yaradıcılığı 3 istiqamətdə öz həllini tapmışdır.

I- Elmi – pedaqoji

II- Ədəbi- bədii

III- Junralistik

Elmi - pedaqoji yaradıcılığı

- Təhsilin və pedaqoji fikrin tarixinə, tərbiyə nəzəriyyəsinə və təlim məsələlərinə aid tədqiqatlar aparmış, kitab və monoqrafiyalar nəşr etdirmişdir.

Əjdər Ağayevin elmə daxil etdiyi yeniliklər:

- Sahiblik hissi tərbiyəsinə;
- Vətəndaş tərbiyəsi və təhsili işinin məzmunu, prinsip və metodlarını;
- Təlim və tərbiyə prosesində tarixilik, varislik və müasirlik prinsiplərinin vəhdətdə nəzərə alınmasının nəzəri və təcrübi əsaslarını;
- Pedaqogika üzrə tədqiqatları sosial, siyasi, iqtisadi, kulturoloji kontekstdə milli və ümumbəşəri dəyərlər səviyyəsində aparmağın metodologiyasını;
- Azərbaycan pedaqoji fikir tarixinin sistemini;
- Pedaqoji fikir tarixinin personallar üzrə öyrənməkdən problemlər üzrə öyrənməyə keçidin nəzəri və praktik əsaslarını;

- Azərbaycanca təhsillə tərbiyənin elmi-nəzəri əsaslarını;
- Fərhad Ağazadənin pedaqoji fəaliyyəti və yaradıcılığının mahiyyəti və məzmununu;
- XIX əsrin sonları və XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda pedaqoji problemlərin təsnifatını və pedaqoji cərəyanların mahiyyətini;
- Abbas Səhhətin gizli «Şeyx Şeypur» imzasının aşkarlanması və qəti təsdiqini;
- Akademik Mehdi Mehdiyənin yaradıcılığının mərhələləri və ilk elmi təhlilini və digər elmi məsələləri pedaqogika elminin məzmununa daxil etmiş və onu zənginləşdirmişdir.
- Ə.Ağayevin əsərləri Azərbaycan türkcəsindən əlavə Türkiyə türkcəsində, rus, ingilis, ukrayn, belarus, başqırd dillərində çap edilmişdir.
- Ə.Ağayevin elmi nəticələrindən fəlsəfə, hüquq, mədəniyyət, ədəbiyyat, pedaqogika, psixologiya tarixçiləri və nəzəriyyəçiləri, metodistlər öz tədqiqatlarında mənbə kimi istifadə etmişlər.
- Ə.Ağayevin əsərlərindən parçalar toplulara, müntəxabatlara, ensiklopedik nəşrlərə, dərsliklərə daxil edilmişdir.

- Ə.Ağayevin təlim-tərbiyə prosesinin təşkil və məzmunu ilə əlaqədar nəzəri fikirləri məktəb təcrübəsində tətbiq olunmuş və öz səmərəli nəticəsini vermişdir.
- Sözlərinə bəstəkarlardan Tofiq Quliyev, Cahangir Cahangirov, Süleyman Ələskərov, Ramiz Mustafayev, Oqtay Rəcəbov, Rəşid Şəfəq, Mehriban Əhmədova mahnı yazmış, bu mahnılar radio və televiziya, mərasimlərdə, bayramlarda səslənmiş, dərsliklərə daxil edilmiş, vala köçürülmüşdür.
- «Sədaqət» mahnısı Şövkət Ələkbərova, Rauf Adıgözəlov, Natəvan Şeyxova kimi ünlü müğənnilərin ifasında səslənmişdir.
«Ana yurdum Azərbaycan» və «Sədaqət» mahnıları səsləndirilir.
- Ə.Ağayevin sözlərinə yazılmış uşaq mahnıları mahnı bayramlarında 20 min nəfərlik xorun ifasında mərkəzi stadionda səslənmiş, əmək bayramlarında tək-tək vərəqlərə çap olunaraq 1000 nəfərlik xor ifa etmişdir.
- Əjdər Ağayevin yeni mahnısı bəstəkar Oqtay Rəcəbovun işlədiyi Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESKO-nun Xoş məramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevaya həsr olunmuş «Azərbaycan ulduzu»dur. (AZTV-nin Bənövşə uşaq xorunun ifasında mahnı səslənir)

- 1984- Əjdər Ağayev Moskva televiziyaşının sifarişi ilə Azərbaycanfilmədə Asim Cəlilovun ssenarisi üzrə hazırda Türkiyədə çalışan rejissor Tofiq İsmayılovun lentə aldığı «Yay mövsümündə xəzan» (rus dilində) bədii filminin elmi məsləhətçisi olmuşdur.

Jurnalistik fəaliyyəti

- Kütləvi inqformasi vasitələrində və mətbuatda elmə, təhsilə, mədəniyyətə, kənd təsərrüfatına və digər məsələlərə aid məqalələrlə çıxış etmişdir.
- 1955-ci ildən mətbuatda, 1957-ci ildən Azərbaycan radiosunda, 1970-ci ildən Azərbaycan televiziyaşında jurnalist çıxışları edir.
- Azərbaycanda televiziya pedaqoji jurnalistikasını yaradanlardandır. Son 35 il ərzində «Vətəndaşlıq borcu», «Həyat bizi səsləyir», «Ədəb-ərkan dünyamız», «Təbliğatçının televiziya məktəbi», «Təhsil: düşüncələr, mülahizələr» kimi verilişlərin müəllifi və aparıcısı, «Ailələr, talelər» proqramının ekspert iştirakçısı olmuşdur.

Fəaliyyəti və yaradıcılığı haqqında

- Əjdər Ağayevin şəxsiyyəti, fəaliyyəti və yaradıcılığı ilə əlaqədar 40-dan çox məqalə, portret oçerk, pedaqoji oerk, şeir və elmi-

tədqiqi araşdırma nəticəsi yazılmışdır. Onunla müxtəlif mövzuda onlarla müsahibə aparılmış, mətbuatda və KİV-də təqdim edilmişdir.

- Əjdər Ağayev akademik Mehdi Məhdizadə, Əhməd Seyidov, İsmayıl Şıxlı, Şıxəli Qurbanov, Mikayıl Rəfili, Nazim Hikmət, Əkrəm Cəfər, Şəfiqə xanım Axundova, Ağakəşi Kazımov kimi görkəmli alimlərdən, sənətkarlardan, incəsənət xadimlərindən dərs almışdır. Ona görə də onun fəaliyyəti və yaradıcılığı geniş və çoxşaxəlidir.
- Əjdər Ağayevin özünün yetirmələri bu gün elm, təhsil, incəsənət, idman və digər sahələrdə uğurla fəaliyyət göstərirlər.

Elmi əsərlərindən seçmələr

I. Azərbaycan dilində

a) Monoqrafiyalar

1. Məktəblilərin vətəndaşlıq borcu tərbiyəsi. Bakı., 1975, 4,5 ç.v.
2. Fərhad Ağazadənin pedaqoji görüşləri. Bakı., 1987, 8 ç.v.
3. Güneyqafqaz xalqlarının pedaqoji əlaqələri tarixindən. (şərikli). Bakı., 2004, 8,5 ç.v.
4. Azərbaycan ictimai-pedaqoji fikrində şəxsiyyətin formalaşması problemi. Bakı., 2005, 18 ç.v.

b) Kitab və kitabçalar

5. Azərbaycan maarifpərvərləri şəxsiyyət və onun formalaşması haqqında. Bakı., 1974, 2,0 ç.v.
6. Məktəblilərin Vətənə sədaqət tərbiyəsi. Bakı., 1975, 1,5 ç.v.
7. Azərbaycan maarifpərvərləri şəxsiyyət haqqında. Bakı., 1978, 3,5 ç.v.
8. Vətəndaş olmağa borclusan. Bakı., 1979, 5,0 ç.v.
9. 150 yaşlı Şuşa məktəbi. Bakı., 1982, 4 ç.v.
10. Həyatın astanasında. Bakı., 1983, 6 ç.v.

11. Ustanın pedaqoji mədəniyyəti. (şərikli). Bakı., 1986, 1,5 ç.v.
12. Müasir şəraitdə məktəblilərin beynəlmilətçilik tərbiyəsi. Bakı., 1989, 2 ç.v.
13. Ötən əsrdə doğulmuşlardan biri. Bakı., 1993, 5,0 ç.v.
14. Məşğələlərdə didaktik oyunlardan istifadə. Bakı., 1990, 4,5 ç.v.
15. Sona xanım Tağıyeva. Bakı., 1995, 3,0 ç.v.
16. Pedaqoji fikrimiz: dünənimiz, bu günümüz. Bakı., 2000, 19,0 ç.v.
17. Sabaha inamla. Bakı., 2003, 8 ç.v.
18. Ümumtəhsil məktəbində xalq oyun ənənələrindən istifadə. (şərikli). Bakı., 2005, 0,5 ç.v.
19. Təlim prosesi: ənənə və müasirlik. Bakı., 2006, 8,5 ç.v.

c) Ensiklopediya və ön sözlü tərtib

20. Makarenko A.S. Seçilmiş pedaqoji əsərləri. I C. Bakı., 1983, 30 ç.v.
21. Makarenko A.S. Seçilmiş pedaqoji əsərləri. II C. Bakı., 1988, 20,5 ç.v.
22. Krupskaya N.K. Seçilmiş pedaqoji əsərləri. I C. Bakı., 1983, 27 ç.v.
23. Krupskaya N.K. Seçilmiş pedaqoji əsərləri. II C. Bakı., 1989, 17,5 ç.v.
24. Üzeyir Hacıbəyov ensiklopediyası. Bakı., 1995. (həmmüəllif), 19 ç.v.

ç) Proqramlar

25. "İslah əmək düşərgələrində tərbiyəvi işlərin təşkili" proqramı. (şərikli). Bakı, 1982, 1,0 ç.v.
26. "Bütün tip ümumtəhsil məktəblərində tərbiyə" proqramı. (şərikli). Bakı, 1986, 20,0 ç.v.
27. Azərbaycan Respublikasında fasiləsiz təhsil konsepsiyası. (şərikli). Bakı, 1988, 18,0 ç.v.
28. Şifahi təbliğat və təşviqat kursu üzrə proqram. (şərikli). Bakı, 1990, 1,0 ç.v.
29. Ali məktəb pedaqogikası kursu üzrə proqram. (şərikli). Bakı, 1990, 1,0 ç.v.
30. "Məktəbdə sosial-pedaqoji işin əsasları" proqramı. (şərikli). Bakı, 2004, 1,5 ç.v.
31. "İnsan və cəmiyyət" kursu üzrə proqram. VIII-XI siniflər. (şərikli). Bakı, 2005, 2,0 ç.v.

d) Dərslilər, dərslər vəsaitləri

32. Azərbaycan dili. (şərikli). II sinif. Bakı., 1991, 7 ç.v.
33. Pedaqogika. (şərikli). Bakı., 1993, 17 ç.v.
34. Pedaqogika. (şərikli). Bakı., 2003, 9,0 ç.v.
35. İnsan, sağlamlıq, gələcək. (şərikli). Bakı., 2003, 9 ç.v.
36. İnsan və cəmiyyət. VIII sinif. (şərikli). Bakı., 2005, 9 ç.v.

37. İnsan və cəmiyyət. IX sinif. (şərikli). Bakı., 2006, 9 ç.v.
38. Pedaqogika. (şərikli). Bakı., 2006, 11,5 ç.v.
39. İnsan və cəmiyyət. X sinif (şərikli). Bakı, 2007, 9,0 ç.v.
40. İnsan və cəmiyyət. XI sinif (şərikli). Bakı, 2007, 9,0 ç.v.
41. Pedaqogika. (şərikli). Bakı, 2007., 31,0 ç.v.

e) Toplu məcmuələrdən seçmələr

42. F.Ağazadə ümumtəhsil məktəbi və müəllim haqqında. Azərbaycan ETPEI-nin əsərləri. IX buraxılış. Bakı, 1968. 6 səh.
43. F.Ağazadə ana dili təlimi və yeni əlifba problemi haqqında. Azərbaycan ETPEI-nin əsərləri. X buraxılış. Bakı, 1969. 8 səh.
44. Dəyərli vəsait. «Azərbaycan məktəbi», Bakı, 1970, № 3, 5 səh.
45. Azərbaycan pedaqogika tarixinin ilk tədqiqatçılarından biri. Azərbaycan ETPEI-nin əsərləri. XI buraxılış. Bakı, 1971, 7 səh.
46. Azərbaycan maarifpərvərləri şəxsiyyətin formalaşmasına təsir edən amillər haqqında. Azərbaycan ETPEI-nin əsərləri. XII buraxılış. Bakı, 1972, 12 səh.

ə) Jurnal məqalələri

47. Azərbaycan maarifpərvərləri şəxsiyyət haqqında. «Azərbaycan mək-təbi», Bakı, 1971, № 10, 8 səh.
48. Azərbaycan maarifpərvərləri şəxsiyyət haqqında. «Azərbaycan mək-təbi», Bakı, 1971, № 10, 8 səh.
49. Vətənə sədaqət tərbiyəsi. «Azərbaycan mək-təbi», 1973, № 5, 5 səh.
50. Azərbaycan müəllimlərinin I (1906) və II (1907) qurultaylarının təşkili və keçirilməsi haqqında. «Azərbaycan məktəbi», 1972, № 2, 6 səh.
51. Uşaq bağçalarında estetik tərbiyənin bəzi məsələləri. «İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə». 1973, № 2, 5 səh.
52. Ümumtəhsil məktəbində linqafondan istifadə təcrübəsindən. «Azərbaycan dili və ədəbiyyatın tədrisi məcmuəsi», I buraxılış, 1973, 5 səh.
53. Uşaq qanunpozmaları və mikromühit. «Azərbaycan məktəbi», 1974, № 1, 6 səh.
54. Məktəblilərin hüquq tərbiyəsi təcrübəsindən. «Azərbaycan məktəbi», 1974, № 8, 5 səh.
55. Kənd məktəbi və müasir tələblər. «Azərbaycan məktəbi», 1975, № 3, 5 səh.
56. İstedadlı müəllim, məşhur yazıçı. «Azərbaycan məktəbi», 1975, № 10, 5 səh.

57. Məktəblilərin iqtisadi tərbiyəsinə dair. «Azərbaycan məktəbi», 1975, № 6, 5 səh.
58. XIX əsrin sonu və XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan pedaqoji fikrinin başlıca problemləri. «Azərbaycan məktəbi», 1975, № 1, 6 səh.
59. V sinifdə ədəbiyyat dərsləri. // Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi, II buraxılış, 1975, 5 səh.
60. S.Vurğunun «Azərbaycan» şerinin öyrədilməsi zamanı şagirdlərin vətənpərvərlik tərbiyəsi. «Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi», IV buraxılış, 1975, 5 səh.
61. Pedaqoji mətbuat və təlimin təkmilləşdirilməsi. «Azərbaycan məktəbi», 1976, № 1, 5 səh.
62. S.Vurğunun pedaqoji fikirlərinə dair. «Azərbaycan məktəbi», 1976, №2, 5 səh.
63. Bədən tərbiyəsi cəmiyyətin sosial-iqtisadi inkişafında zəruri amil kimi. «Məktəbdə bədən tərbiyəsi», 1976, № 2, 5 səh.
64. Bədən tərbiyəsinin tədrisinin təkmilləşdirilməsi yolları. «Məktəbdə bədən tərbiyəsi», 1976, № 6, 5 səh.
65. «Azərbaycan məktəbi» jurnalının 50 illik inkişaf yolu. «Azərbaycan məktəbi», 1976, № 10, 9 səh.
66. Ü.Hacıbəyovun yaradıcılığı haqqında qiymətli əsər. «Azərbaycan məktəbi», 1978, № 6, 5 səh.

67. İbtidai sinif şagirdlərinin hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsindən. «Məktəbdə bədən tərbiyəsi», 1978, № 4, 5 səh.
68. Şagirdlərin vətəndaşlıq yetkinliyi tərbiyəsində məktəbin ailə və ictimaiyyətlə əlbir işinin formaları. «Azərbaycan məktəbi», 1978, № 2, 8 səh.
69. Görkəmli pedaqoq (A.S.Makarenkonun 90 illiyinə). «Azərbaycan məktəbi», 1978, № 9, 3 səh.
70. Sinifdən xaric oxu dərslərində L.N. Tolstoyun uşaq əsərlərindən istifadəyə dair. «İbtidai məktəbə qədər tərbiyə», 1979, № 4, 5 səh.
71. Böyük humanist (L.N.Tolstoy haqqında) – «Azərbaycan məktəbi», 1979, № 9, 7 səh.
72. Təbliğat və pedaqogika. «Azərbaycan məktəbi», 1979, № 1, 7 səh.
73. Sabahkı ailənin təməli. «Ulduz», 1979, № 3, 6 səh.
74. Təbliğat işinin pedaqoji prinsipləri. «Azərbaycan məktəbi», 1979, № 4, 7 səh.
75. Təbliğat işinin pedaqoji metodları. «Azərbaycan məktəbi», 1979, № 6, 7 səh.
76. Ümumtəhsil məktəbində fiziki tərbiyə və idmanın inkişafı (şərikli). «Məktəbdə bədən tərbiyəsi», 1977, № 3, 5 səh.

77. Müəllim əməyi. «Azərbaycan məktəbi», 1977, № 6, 5 səh.
78. Şagirdlərin vətəndaş yetkinliyi tərbiyəsində məktəb, ailə və ictimaiyyətin əlbir işinin formaları. «Azərbaycan məktəbi», 1978, № 2.
79. Məktəblilərin əmək tərbiyəsi. «Azərbaycan məktəbi», 1978, № 5, 5 səh.
80. Şagirdlərin vətəndaş yetkinliyi tərbiyəsində məktəb, ailə və ictimaiyyətin əlbir işinin metodları. «Azərbaycan məktəbi», 1978, № 8, 5 səh.
81. Məktəbli gənclərin mənəvi tərbiyəsi. «Azərbaycan məktəbi», 1978, № 12, 7 səh.
82. Dərs və onun planlaşdırılması. «Azərbaycan məktəbi», 1979, № 5, 5 səh.
83. Məktəbə rəhbərliyin elmi əsasları. «Azərbaycan məktəbi», 1979, № 12, 5 səh.
84. Sinif rəhbəri. «Azərbaycan məktəbi», 1979, № 10, 5 səh.
85. Pedaqoji terminlərin dəqiqləşdirilməsi vacibdir. «Azərbaycan məktəbi», 1980, № 7, 7 səh.
86. Şəxsiyyətin inkişafı və formalaşmasına təsir edən amillər haqqında. «Tarix, ictimaiyyət, coğrafiya tədrisi», 1980, № 3, 8 səh.
87. Məktəb direktoru. «Azərbaycan məktəbi», 1980, № 11, 5 səh.
88. Məktəbdə müəllim. «Azərbaycan məktəbi», 1980, № 12, 5 səh.

89. Tərbiyənin metodları. «Azərbaycan məktəbi», 1989, № 5. (Y.Talıbov-la). 12 səh.
90. Tərbiyənin prinsipləri və pedaqoji prosesdə reallaşdırılması. (şərikli). «Azərbaycan məktəbi», 1980, № 1, 12 səh.
91. İbtidai xalq məktəblərinin təşkilində I.N. Ulyanovun rolu. «İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə», 1981, №3, 6 səh.
92. «Dəbistan» və «Rəhbər» jurnallarında xalq maarifi və təlim-tərbiyə məsələləri. «Azərbaycan məktəbi», 1981, №12, 6 səh.
93. Sınıf rəhbərlərinin valideynlə əlaqəsi. «Azərbaycan məktəbi», 1981, №9, 8 səh.
94. Təlimin təkmilləşdirilməsi sahəsində görülən işlərə dair. «Azərbaycan məktəbi», 1981, №4, 5 səh.
95. Tərbiyəyə kompleks yanaşma tərbiyə işi təşkilinin metodoloji prinsipi kimi. «Azərbaycan məktəbi», 1981, №5, 8 səh.
96. I.N.Ulyanov – fizika və riyaziyyat müəllimi kimi. «Fizika və riyaziyyat tədrisi məcmuəsi», 1981, 3-cü buraxılış, 6 səh.
97. Şuşada ilk dövlət məktəbi. «Azərbaycan məktəbi», 1982, №10, 5 səh.
98. M.Ibrahimovun təlim-tərbiyəyə aid fikirlərinə dair. «Azərbaycan məktəbi», 1982, №6, 6 səh.
99. Şagirdlərin qənaətcillik və qayğıkeşlik tərbiyəsi. «Azərbaycan qadını», 1982, №4, 2 səh.
100. Bakı qəza məktəbi. «Azərbaycan məktəbi», 1983, №11, 5 səh.
101. Təbliğatçının natiqlik məharəti. «Təşviqatçı», 1983, №11, 5 səh.
102. Dinləyicilərin idrak fəallığının yüksəldilməsi. «Təşviqatçı», 1984, №4, 5 səh.
103. Ailədə məktəblilərin vətənpərvərlik tərbiyəsi. «Azərbaycan məktəbi», 1984, №10, 6 səh.
104. Zahid Şöyübovun maraqlı iş təcrübəsi. «Məktəblilərin əmək prosesində dünyagörüşü vərdişlərinin formalaşdırılması» kitabında, B., 1984, 4 səh.
105. Əmək qabaqcılları və veteranları ilə görüşlərin təşkili. «İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə», 1985, №6, 5 səh.
106. Şagird kollektivində özünüidarənin təşkili. «Azərbaycan məktəbi», 1985, №6., 5 səh.
107. A.S.Makarenkonun pedaqoji irsinin saxtalaşdırılmasına dair. «Azərbaycan məktəbi», 1985, №8, 6 səh.
108. Məktəblilərdə vətəndaşlıq borcu tərbiyəsi. «Azərbaycan məktəbi», 1985, №6, 6 səh.
109. Ailədə peşəyönümü tərbiyəsi. «Azərbaycan qadını», 1985, №8, 2 səh.

110. Şagird davranışının qiymətləndirilməsi. «Azərbaycan məktəbi», 1986, №6, 5 səh.
111. XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan məktəb və pedaqoji fikrinin inkişaf istiqamətləri. «Azərbaycan məktəbi», 1987, №5, 6 səh.
112. M.F.Axundovun ictimai-pedaqoji görüşlərinə dair. «Azərbaycan məktəbi», 1987, №10, 9 səh.
113. Yusif Qasimovun pedaqoji fəaliyyəti. «Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi məcmuəsi», 1988, IV buraxılış, 5 səh.
114. Azərbaycanın ilk müəllimləri haqqında tədqiqat. «Ulduz», 1989, №3, 2 səh.
115. N.K.Krupskayanın pedaqoji irsində beynəlmiləl tərbiyə problemi və onun Azərbaycanda həlli. «Azərbaycan məktəbi», 1989, №2, 5 səh.
116. Pedaqogika: problemlər və mülahizələr. «Azərbaycan məktəbi», 1990, №8, 5 səh.
117. «Amanatlar» məktəbi. «Azərbaycan məktəbi», 1990, №6, 5 səh.
118. Şagirdlərdə sahiblik hissi tərbiyəsi. «Azərbaycan məktəbi», 1990, №11-12, 5 səh.
119. Pedaqoji tədqiqatlarda tarixi faktlara münasibət haqqında. «Azərbaycan məktəbi», 1991, №2-3, 5 səh.

120. A.O.Çernyayevski və onun «Vətən dili» dərsliyi. «İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə», 1993, №1-2, 8 səh.
121. Azərbaycan pedaqoji fikrində şəxsiyyət tərbiyəsi ideyasının qaynaqları. «Azərbaycan məktəbi», 1996, №2, 6 səh.
122. Pedaqoji terminologiyanın bəzi məsələlərinə dair. «Azərbaycan məktəbi», 1996, №5-6, 5 səh.
123. M.Füzulinin ədəbi irsində şəxsiyyətin formalaşması məsələləri. «Azərbaycan məktəbi», 1996, №6-7, 5 səh.
124. «Kitabi-Dədə Qorqud»da şəxsiyyət probleminə dair. «Azərbaycan məktəbi», 1997, №3, 5 səh.
125. Görkəmli alim, pedaqoq, ictimai xadim. (M.Mehdizadənin yaradıcılığı haqqında). «M. Mehdizadə. Biblioqrafiya» kitabında. B., 1998, 16 səh.
126. Azərbaycan pedaqoji fikrində qənaətcillik tərbiyəsi. «Azərbaycan məktəbi», 1998, №6, 12 səh.
127. Görkəmli maarifçi, ədib və ictimai xadim Z.Əhmədzadə. «Azərbaycan məktəbi», 1998, №5, 12 səh.
128. Şəxsiyyət tərbiyəsi: məzmunu və metodları. «Təkamül», 1999, №1-2, 6 səh.

129. Heydər Əliyev irsi və milli tərbiyə konsepsiyası. «Azərbaycan məktəbi», 1998, №3, 6 səh.
130. Xalq pedaqogikası – şəxsiyyətin formalaşması ideyasının qaynaqlarından biri kimi. «Azərbaycan məktəbi», 1999, №4, 6 səh.
131. «Avesta»da əxlaq tərbiyəsi məsələlərinə dair. «Təhsil, mədəniyyət, incəsənət», 2000, №1, 3 səh.
132. Azərbaycan pedaqoji fikri tarixində A.A. Bakıxanovun yeri. «A.A.Bakıxanov və Azərbaycanşünaslığın inkişafı» toplusu. B., 2001, 5 səh.
133. Məktəblilərin mənəvi tərbiyəsi günümüzün reallıqları baxımından. «Azərbaycan məktəbi», 2001, №5, 6 səh.
134. Orta əsrlərin görkəmli alimi və pedaqoqu N.Tusi. «Dirçəliş», 2001, №5, 6 səh.
135. Müasir məktəbdə təlimin səmərəliliyini təmin edən şərtlər. «Azərbaycan məktəbi, 2002, №5, 5 səh.
136. Azərbaycanda pedaqoji elmin inkişafı. «Azərbaycanşünasların məruzə materialları toplusu», B., 2004, 7 səh.
137. Vətəndaş təhsili günümüzün zəruri tələbi-dir. «Azərbaycan məktəbi», 2004, №1, 8 səh.
138. Təlim prosesi: reallıqlar, perspektivlər. «Azərbaycan məktəbi», 2005, №5, 7 səh.

139. Müasir təlim prosesi: nəzəriyyə və təcrübə məsələləri. «Azərbaycan məktəbi», 2005, №6, 9 səh.
140. Ünsiyyət mədəniyyəti. «Vəfa», 2004, №4, 2 səh.
141. Təhsilin modernləşdirilməsi: tarixilik, varislik, müasirlik. «Müasir mərhələdə pedaqoji elmin inkişaf perspektivləri» toplusu, 2004, 8 səh.
142. Heydər Əliyev irsində elm, təhsil, milli kadr hazırlığı məsələləri. «Azərbaycan məktəbi», 2004, №6, 7 səh.
143. Heydər Əliyev irsində vətəndaş tərbiyəsi məsələləri. «Azərbaycan məktəbi», 2005, №3, 6 səh.
144. Yeni təlim metod və texnologiyalarından istifadənin nəzəri və təcrübə məsələləri. II məqalə. Təhsil Problemləri İnstitutunun «Elmi əsərlər»i. 2006, I cild. 10 səh.
145. Ali məktəbdə tədris: ənənə və müasirlik. Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Xəbərləri. Bakı, №1, 2007, 10 səh.
146. Təhsilimizin sürətli inkişafı. «Azərbaycan məktəbi», 2006, №5, 7 səh.
147. Təhsilin informasiyalaşdırılmasında müəllimlərin İKT hazırlığının artırılması məsələləri. (həmmüəllif). Elm və təhsildə informasiya kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi. II

beynəlxalq konfransı. Məqalələr (I kitab), Bakı, 2007, səh. 325-329.

148. Qloballaşma şəraitində Türkc respublikalarının münasibətlərinin inkişafında təhsilin rolu. Qloballaşma prosesində Qafqaz və Mərkəzi Asiya beynəlxalq konfrans materialları (III kitab). Bakı, 2007, səh. 1019 -1023.

II Rus dilində

а) Книги

149. Педагогические основы построения дифференцированного обучения в общеобразовательной школе Азербайджанской ССР. Возможности использования педагогических идей А.С.Макаренко в условиях перестройки. Баку, 1982 г, 1, 5 п. л.

150. Антология педагогической мысли Азербайджанской ССР. Научные издания. (В соавторстве). «Педагогика», Москва, 1989, 43,0 п. л.

151. Человек, здоровье, будущее. Методическое руководство. (В соавторстве). Баку, 2003, 9,0 п.л.

152. Энциклопедия Узеира Гаджибекова. (В соавторстве). Баку, 2003, 19,0 п. л.

б) Программы

153. Программа 2-х годичной школы по совершенствованию пед. мастерства преподавателей Бакинской спецшколы им. Ризаева Н.К. МВД на 1982/1983 и 1983/1984 уч. годы – Баку, 1981, 0,5 п. л.

154. Программа «Школы по изучению основ исправительно-трудовой психологии и педагогики». Баку, 1982, 0,5 п.л.

155. Программа по курсу «Человек и общество». VIII-XI кл. Баку, 2005, 2 п. л.

с) Статьи

156. М.Т.Сидги. «Вразумление умов». «Ж. Семья и школа». М., 1972. 2 стр.

157. Методическая помощь учителям. «Ж. Физическая культура в школе». М., 1977, №5, 5 стр.

158. «Русский язык и литература в азербайджанской школе». «Ж. Русский язык в национальной школе». М., 1977, №5, 3 стр.

159. Растить патриотов – интернационалистов (В соавторстве). «Народное образование», М., 1978, №9, 4 стр.

160. Художественные произведения учат многому (В соавторстве). «Ж. Русский язык и литература в Азербайджанской школе», Баку, 1978, №3. 9 стр.

161. Послесловие к сборнику фантастических проектов и научных гипотез учащихся средней школы №12. «Сборник фантастических проектов и научных гипотез учащихся школы №12», «Елм», Баку, 1982, 2 стр.

162. Ораторское мастерство пропагандиста. «Агитатор», Баку, 1983, №10, 5 стр.

163. Пропагандист и аудитория. // Ж. Агитатор, Баку, 1983, №24.

164. Повышение познавательной активности слушателей. «Агитатор», Баку, 1984, №14, 5 стр.

165. Изложение: конкретное и ясное. «Агитатор», Баку, 1985, №6, 5 стр.

166. Просвещение и педагогическая мысль в Азербайджане. В книге «Антология пед. Мысли Азербайджанской ССР». Москва, «Педагогика», 1989. (с М.Мехтизаде и З. Караловым), 32 стр.

167. Школа аманатов. Ж. «Молодость», Баку, 1990, №11-12, 3 стр.

168. Фархад Агазаде. В кн: Г.Ахмедов. История школ и пед. мысли Азербайджана (III ч), Баку, 1995, 5 стр.

III. На украинском языке.

169. Дружба, скриплена кровю. Ж., «Радянська школа», Киев, 1975, №6, 4 стр.

IV. На языке Беларус

170. Ад цемры да святла. Ж. «Народна асвета», Минск, 1977, №11, 5 стр.

V. На башкырском языке

171. Журналдын оло юлы. Ж. «Башкортостан» укытыусы. Уфа. 1977, №9. 2 стр.

VI. На английском языке

172. Traning of the personality: content and means. Evolution, j. 2003, № 11-12, 6 стр.

ф) Тезисы

173. Вопросы воспитания чувства гражданского долга. Сборник «Актуальные проблемы коммунистического воспитания в свете решений XXV съезда КПСС». Баку, 1978, 3 стр.

174. Фархад Агазаде в борьбе за новый алфавит. Тезисы докладов республиканской научно - практической конференции на тему: «Роль Закавказской учительской семинарии в развитии науки и культуры в Азербайджане». Баку, 1979, 4 стр.

175. Проблемы исследования истории педагогики в Азербайджанской ССР и пути повышения ее эффективности. «Материалы республиканской конференции». Баку, 1984, стр. 83-84.

176. Проблемы стимулирования инициативы и творчества учащихся. «Актуальные проблемы педагогического мастерства (материалы республиканской научно-практической конференции)». Гомель, 1989, стр. 97-99.

177. Изучения педагогических связей народов – один из актуальных проблем историко-педагогических исследований. «Актуальные

проблемы современной педагогики в историческом освещении (Тезисы докладов и выступлений на сессии научного совета по проблемам истории обр. и пед. науки)». Москва, АПН, 1989, стр.46-47.

178. Принципы непрерывного образования Азербайджанский ССР. «Ленинское наследие и проблемы современного образования. Тезисы докладов и выступления на сессии IX научного Совета АПН СССР по проблемам истории школы и педагогики». Москва, 1990, стр. 70-72.

179. Народное и общечеловеческое в пед. системе Низами Гянджави. «Общечеловеческое и национальное в историко – пед. процессе. Программа сессии и тезисы выступлений». Москва, АПН, 1991, стр.73-75.

180. «Великая дидактика». Я.А. Коменского – один из источников развития пед. идеи в Азербайджане. «Теоретическое наследие Я.А. Коменского и современные проблемы педагогики. Тезисы докладов и выступлений», Москва, АПН, 1992, стр.79-80.

181. Философско–этические основы аксеологических проблем пед. мысли Азербайджана (древние и средние века). «Аксеологические аспекты историко-педагогического обоснования стратегии развития отечественного

образования. Тезисы докладов выступлений на XV Сессии Научного Совета по проблемам истории образования и педагогической науки». Москва, АПН, 1994, стр.141-146.

g) Elmi redaktoru olduğu kitablardan nümunələr

Ə. Ağayev 100-dən çox kitaba və monoqrafiyaya ön söz yazmış və elmi redaktorluq etmişdir.

Monoqrafiyadan nümunə:

182. Akademik Mehdi Mehdizadə «Ümumtəhsil məktəblərində təlim-tərbiyə işinin təkmilləşdirilməsi yolları». Bakı, 1982

183. Akademik Hüseyn Əhmədov. XIX əsr Azərbaycan Məktəbi. Bakı, 1977, 2006

184. Akademik Misir Mərdanov. Azərbaycan təhsili Xalq Cümhuriyyəti illərində (1918-1920). Bakı, 2004

185. Akademik Abdulla Mehrabov. Azərbaycanda təhsilin aktual problemləri. Bakı, 2007

ğ) Ədəbi-bədii yaradıcılığı

Müxtəlif illər ərzində Uşaq ədəbiyyatı problemlərinə, ədəbiyyat dərslərinə və metodika kitablarına, Məstan Günərin, Məmməd Namazın, Xalidə Hasilovanın, İsmayıl Şıxlının, Musa Urdun və digər şair və yazıçıların əsərlərinə, yaradıcılığına aid məqalələrlə çıxış etmiş, uşaq-

lar üçün şeir və hekayələr yazmışdır. Respublika mətbuatında ilk hekayəsini 1956-cı ildə «Azərbaycan pioneri», ilk şeiri 1957-ci ildə «Azərbaycan gəncləri» qəzetində çap olunmuşdur.

h) Kitabları

Публицистика.

186. Mən təbliğatçıyam. Bakı, 1980.

187. Tikdim ki, izim qala. Bakı, 1996.

Hekayə kitabları

188. «Sülh» gəmisinin kapitanı. Bakı, 1982.

189. Seyran nənəm, Bakı, 1998.

190. Seyran nənəm. (ingilis dilində), Bakı, 2005.

1982-də «Sülh» gəmisinin kapitanı hekayəsində, 1984-də mahnı mətninə görə müsabiqədə qalib çıxmış, mükafatlandırılmışdır.

Şeir kitabları

191. Bala dadı, bal dadı. Bakı, 1999.

192. Gəlirəm, gözlə məni. Bakı, 2000.

Mahnı kitabları

193. Payız. Bakı, 1999.

194. Kosmos və mən. Bakı, 1997.

Əjdər Ağayev haqqında deyimlərdən.

Azərbaycan xalqı xoşbəxtkdir ki, onun Əjdər Ağayev kimi müəllimləri var.

Yusif Talıbov
pedaqoji elmlər doktoru, professor.

Əjdər Ağayev heç bir iddiası olmayan, öz problemlərini özü həll edən insandır...

Misir Mərdanov
Təhsil naziri

Əjdər Ağayev Azərbaycanda pedaqogika elminin inkişafında, onun metodoloji problemlərinin tədqiqi, tədrisi və təbliğində böyük xidməti olan alimdir.

Hüseyn Əhmədov
Akademik

Əjdər Ağayev Respublika elmi – pedaqoji ictimaiyyəti tərəfindən yaxşı tanınan və qiymətləndirilən alimdir. Onun orjinal tədqiqatlarının elmi nəticələrindən fəlsəfə, hüquq, pedaqogika və ədəbiyyatşünaslıq üzrə tədqiqatçılar, proqram və dərslik tərtibçiləri mənbə kimi istifadə etmişlər.

Fərrux Rüstəmov
ped.e.d., professor.

70-ci illərdə keçmiş ittifaqda, o cümlədən Azərbaycanda görkəmli pedaqoqların pedaqoji görüşlərinin dəb olduğu bir vaxtda ilk dəfə Əjdər Ağayev problem xarakterli mövzunun - şəxsiyyət haqqında Azərbaycan pedaqoji fikir klassiklərinin ideyalarının müddəa və mülahizələrinin tədqiqinə girişmiş, kitabları və silsilə məqalələri ilə pedaqoji fikir tarixinin tədqiqində yeni cığır açmış, bu təşəbbüsün pioneri kimi pedaqoji elmə daxil olmuşdur.

Hüseyn Əhmədov, akademik
Fərrux Rüstəmov, ped.e.d., professor

Əjdər Ağayev şəxsiyyətinə, ziyalılığına dərin hörmət bəslənilən şəxsiyyətdir.

Teymur Bünyadov
akademik

Əjdər Ağayev pedaqogika elminin fədakar və nadir gövhəri, şəxsiyyətinə böyük hörmət bəslənilən alicənab və xeyirxah insandır.

Nurlana Əliyeva
fil. e.d. professor.

Əjdər Ağayev Azərbaycanda pedaqoji fikrin inkişafında, pedaqogika elminin nəzəri – təcrübü müddəalarla zənginləşdirilməsində görkəmli xidmətləri, elmi – pedaqoji kadrların hazırlanmasında səmərəli fəaliyyəti olan alimdir.

Asif Cahangirov,
aməkdar müəllim müstəqil təhsil eksperti

Əjdər Ağayev gözəl insan, istedadlı tədqiqatçı, mahir müəllimdir.

Ağayar Şükürov
Fəlsəfə e.d., professor

Əjdər Ağayev pedaqoji irsimizin yorulmaz tədqiqatçısıdır.

Qəmərşah Cavadov
tarix e.d., professor.

Əjdər Ağayev məzmunlu alim, gözəl jurnalistdir.

Xalidə Hasilova
yazıçı

Əjdər müəllim istedadına, təfəkkürünə, aydın şifahi və yazılı nitqinə, lirik şeirlərinə heyran qaldığım sədaqətli dostumdur.

Vidadi Xəlilov
ped.e.d., professor

Əjdər Ağayev Azərbaycan məktəbi və pedaqoji fikrinin sükançısıdır...

İbrahim Mollayev
ped.e.d. professor

Əjdər Ağayev ömrünü pedaqoji kadrların yetişdirilməsinə və pedaqoji fikrin inkişafına həsr edən hörmətli alim - pedaqoqumuzdur.

Əlikram Tağıyev
fəlsəfə e.d. professor.

Əjdər Ağayev gözəl insan, istedadlı alim, bacarıqlı təşkilatçı, ürəyə yol tapan seirlər, hekayələr və nəğmələr müəllifidir.

Tofiq Seyidov
şərqşünas alim

Əjdər Ağayev istedadına və şəxsiyyətinə pərəstiş etdiyim, həyatı mənim üçün bütünlüklə örnək olan insandır.

Xəlil Fətəliyev
ped.e.d., professor

Görkəmli tədqiqatçı alim, gözəl metodist, jurnalist, mehriban və səmimi dostum Əjdər Ağayev öz işgüzarlığı və tələbkarlığı ilə hamıya nümunədir.

Abdulla Nuruşov
ped.e.d., professor

Əjdər Ağayev xalqımızın gözəl ziyalı və istedadlı alimi, bir çox mahnınun şair müəllifidir...

Rəşid Şəfəq
bəstəkar

Əjdər Ağayev nədən və nə üçün yazmağı yaxşı bilir, çalışır ki, hekayələrində həyatından əhəmiyyətli söhbət açsın, onlarda gözəl əxlaqi keyfiyyətlər tərbiyə etsin...

Akif Hüseynli
fil.e.d., professor.

Möhtərəm Əjdər müəllim! ... Müsbət ideala qapılanlar xoşbəxtirlər. Çünki özlərini dünyada, dünyanı özlərində tapırlar. Mən sizi belə tanıyıram.

İmamverdi Əbilov
fil.e.d. professor

Əziz dost! Adını çəkən kimi, mən
Bir körpə nəfəsi axdı sinəmdən.
Sən mömin alimsən, təmizdir adın,
Səxavət əməlin, paklıq muradın.
Səhər də axşam da ağzın dualı,
Niyətin saf, təmiz, fikrin sayalı.
Adında Əjdaha sözü olsa da,
Ən cavan mələksən qoca dünyada...

Maqsud Hacıyev
şərqşünas alim, şair

*“İlay MMC” Mətbəəsində
ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.*

*Format: 70x100 1/32
Sayı 200 nüsxə*